

PLAN DOCENTE
(versión castellano)

[\(veure versió català\)](#)

Trabajo final de máster

Código: TFM

Curso y período en el que se imparte: 2019-2020, semestre 1 y 2.

Créditos ECTS: 10

Tipo de asignatura

Optativa Obligatoria

Orientación: investigación profesional

Recomendaciones para cursar la asignatura:

Lengua en que se imparte: castellano catalán inglés

Universidad responsable: UB, UAB, URL, UdG

Equipo docente

Coordinación: Anna Engel Rocamora

Departamento: Cognición, Desarrollo y Psicología de la Educación

Despacho: 3304

e-mail: anna.engel@ub.edu

Horario tutorías: horas concertadas

Objetivos formativos de la asignatura

- Adquirir conocimientos específicos sobre la temática a profundizar.
- Integrar en el trabajo conocimientos adquiridos a lo largo del máster.
- Buscar, seleccionar, organizar y sintetizar información.
- Mostrar innovación y creatividad en el planteamiento del trabajo.
- Redactar una memoria de acuerdo con los cánones académicos y científicos.
- Exponer oralmente de manera organizada, clara y fluida el trabajo realizado.
- Utilizar adecuadamente recursos gráficos de apoyo al texto y a la exposición oral.
- Mostrar habilidades de argumentación y réplica ante las cuestiones planteadas por otros respecto del trabajo.
- Mostrar una actitud de compromiso ético y de responsabilidad profesional.
- Mostrar una actitud responsable y comprometida a lo largo de la elaboración del propio trabajo.

Competencias que se pretenden desarrollar

Competencias básicas

CB8 - Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios.

CB9 - Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones y los conocimientos y las razones últimas que las sustentan a públicos especializados y no especializados de una manera clara y sin ambigüedades.

CB10 - Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de una manera en gran medida autodirigida o autónoma.

Competencias generales/transversales

CG0 - Hablar bien en público.

CG1 - Capacidad para gestionar y reflexionar sobre conocimiento e información avanzada en investigación e intervención psicoeducativa.

CG2 - Capacidades relacionadas con el uso funcional de los conocimientos adquiridos para el diseño de intervenciones educativas.

CG3 - Capacidades relacionadas con el uso de metodologías, procedimientos e instrumentos de investigación psicológica y educativa.

CG4 - Capacidades comunicativas y lingüísticas implicadas en la actividad académica, científica y profesional de la psicología de la educación.

CG5 - Capacidades personales e interpersonales para el trabajo en grupos altamente especializados y competitivos de composición multidisciplinar.

Competencias específicas

CE1 - Capacidad para evaluar procesos psicológicos de desarrollo y de aprendizaje humano a lo largo de la vida, en diferentes contextos y circunstancias.

CE3 - Capacidad para evaluar los procesos psicológicos implicados en las prácticas educativas y para desarrollar intervenciones dirigidas a su mejora.

CE4 - Capacidad para generar nuevos conocimientos sobre los procesos de aprendizaje de la comunicación y del lenguaje oral en contextos monolingües y multilingües.

Estructura y contenidos

Especialidad Intervención Psicoeducativa

El TFM puede consistir en una de las siguientes opciones:

a) el análisis de la práctica profesional de la que se ha podido participar durante el practicum y/o de los supuestos teóricos en que ésta implícita o explícitamente se sustenta;

b) la propuesta fundamentada de algún/os elemento/s o aspecto/s de mejora relacionado/s con la práctica profesional de la que se ha participado durante las prácticas profesionales externas, justificando adecuadamente su necesidad;

c) el diseño y/o evaluación de una intervención psicopedagógica o un programa de formación en el marco de las prácticas profesionales externas en las que se ha participado.

En todos los casos, es necesario que el TFM implique los contenidos del Master para justificar el análisis que se elabore, así como las propuestas que puedan realizarse, pues lo esencial es que en cualquiera de sus formas se muestre el aprovechamiento de los aprendizajes del Master.

Especialidad Investigación Psicoeducativa

Se propone dos modalidades generales para realizar el TFM modalidad investigación. La primera se ha diseñado para aquellos estudiantes que se orientan hacia la realización del Doctorado. La segunda se dirige fundamentalmente a aquellos estudiantes que, a pesar de no querer seguir estudios de Doctorado, han querido familiarizarse con la práctica de investigación psicoeducativa.

a) TFM de investigación orientado al doctorado. En este caso, el TFM debe poder mostrar la capacidad del estudiante para proponer un problema de investigación y hacer las previsiones adecuadas para abordarlo. En esencia, se trataría de proponer un anteproyecto de tesis doctoral centrado en alguna de las líneas propuestas en el apartado de contenidos de la materia de prácticas

b) TFM de investigación finalista. El TFM de los estudiantes cuyo propósito no es continuar con la elaboración de un Proyecto de Tesis Doctoral consistirá en:

- delimitación de un tema, concepto o problema relevante en el ámbito de la línea y/o proyecto de investigación en el seno de la cual ha realizado las Prácticas de investigación;
- la elaboración de una revisión de trabajos conceptuales y empíricos elaborados en torno a un tema, concepto o problema, atendiendo a los criterios de pertinencia, autoridad, actualidad y rigor de los trabajos para su inclusión en la revisión.

Metodología docente

El practicum de intervención constituye el punto de partida y el bagaje obligado para elaborar el TFM de la Especialidad Intervención Psicoeducativa. Con el TFM se pretende que el estudiante pueda trascender lo realizado en el informe de prácticas, basado fundamentalmente en la descripción de las tareas de intervención llevadas a cabo en la institución y en la reflexión sobre su propio aprendizaje, y llevar a cabo un ejercicio en que utilice los conocimientos adquiridos en el máster para analizar y, si procede proponer intervenciones en el ámbito de la intervención psicoeducativa.

Las actividades orientadas a la elaboración del trabajo de fin de máster consistirán fundamentalmente en la identificación de los referentes teóricos que sustentan los planteamientos, estrategias e instrumentos de intervención psicopedagógica relevantes y característicos de la institución (artículos, libros, documentos elaborados por la institución o sus profesionales, etc.).

El trabajo realizado en el practicum de investigación se plasma en la elaboración de un informe que constituye el punto de partida y el bagaje obligado para elaborar el TFM de la Especialidad Investigación Psicoeducativa. En este se pretende que el estudiante pueda trascender el realizado en el “informe de prácticas”, basado fundamentalmente en la comprensión del marco teórico-conceptual, los problemas y los métodos propios de la línea de investigación del MIPE en que ha realizado las prácticas, la descripción de las tareas de investigación en que ha participado y la reflexión sobre el grado en que los contenidos del máster han resultado adecuados para su desempeño.

Para elaborar el TFM, el estudiante contará con la guía, apoyo y supervisión del mismo tutor que la asignatura de prácticas.

La Comisión de Coordinación del Máster decide en función de los estudiantes admitidos en la defensa del TFM en cada período (febrero, junio), el número de tribunales y los días asignados a cada uno. Una vez se tenga la lista de admitidos en la defensa de TFM, se hacen públicos el día y la hora reservados para la presentación del trabajo de cada estudiante, la asignación y los miembros de cada tribunal, y el aula asignada. La Comisión hace llegar a los miembros de cada tribunal los TFM asignados y al presidente de cada tribunal el acta con los estudiantes correspondientes.

Sólo los alumnos que presenten la autorización de lectura firmada por su tutor en las fechas publicadas (aproximadamente unos 10 días antes de cada período de defensa) serán incluidos en la lista de convocados por el tribunal.

El tribunal está formado por tres miembros: presidente, vocal y secretario. Se nombran también suplentes para los tribunales establecidos.

Evaluación

Evaluación continuada

El TFM se presentará y defenderá en acto público ante un tribunal de tres profesores del MIPE.

Previamente a la defensa pública del trabajo, el tutor académico de cada uno de los estudiantes que han formalizado solicitud de presentar el TFM deberá remitir al Presidente del tribunal un breve informe valorativo del trabajo en el que se haga constar de forma explícita su autorización para la defensa pública. El informe podrá incluir una propuesta razonada de calificación (en una escala de 0 a 10) basada en las fortalezas y debilidades, en su caso, del trabajo realizado por el estudiante. En este caso, el Presidente dará a conocer el informe del tutor académico a los restantes miembros del tribunal una vez finalizada la presentación del trabajo y previamente a su calificación definitiva.

Con el fin de detectar si un trabajo, por sus características, no puede ser presentado y defendido en acto público, tres días antes de la constitución del tribunal sus miembros comunicarán al Presidente si en su opinión hay algún trabajo que se encuentre en esta situación. Cuando exista acuerdo unánime entre los vocales y el Presidente, éste lo comunicará al estudiante, a su tutor ya la Comisión coordinadora del MIPE, y el trabajo no podrá ser presentado en esta convocatoria.

El estudiante realizará una exposición de los aspectos más relevantes de su trabajo durante un tiempo máximo de 15 minutos, tras lo cual se abrirá un período de preguntas y comentarios por parte del tribunal. La intervención de cada uno de los miembros del tribunal tendrá una duración máxima de 5 minutos. El estudiante podrá responder a los comentarios y preguntas del tribunal durante un tiempo máximo de 10 minutos.

Una vez finalizado el acto, el Presidente del tribunal levantará un acta de calificación de los trabajos presentados, la hará pública y la remitirá a la Comisión coordinadora del MIPE junto con los informes valorativos de los tutores académicos. La calificación tendrá el mismo rango que el resto de las asignaturas del MIPE (escala de 0 a 10). La calificación de los trabajos tendrá especialmente en cuenta los siguientes aspectos: calidad del contenido, estructura y organización, aspectos formales y presentación oral.

Reevaluación

Dadas las características de esta asignatura, sólo hay un tipo de evaluación posible.

Evaluación única

Dadas las características de esta asignatura, sólo hay un tipo de evaluación posible.

El alumnado que tenga una calificación igual o superior a 9,0, a criterio del profesorado de la asignatura, puede obtener la mención de matrícula de honor, teniendo en cuenta que el número de matrículas de honor no puede ser superior al 5% del alumnado matriculado en la asignatura.

Los trabajos del alumnado tienen que ser originales. La realización de una prueba o trabajo de evaluación que suponga copia o plagio se considerará una irregularidad y como tal será calificada con un 0 (ver el artículo 16.7 y el anexo de la Normativa reguladora de los planes docentes de las asignaturas y de la evaluación y la calificación de los aprendizajes de la Universitat de Barcelona:
<http://www.ub.edu/acad/noracad/avaluacio.pdf>).

PLA DOCENT
(versió català)

Treball final de màster

Codi: TFM

Curs i període en què s'imparteix: 2019-2020, semestre 1 i 2

Crèdits ECTS: 10

Tipus d'assignatura

Optativa Obligatòria

Orientació: investigació professional

Requisits per cursar l'assignatura: Haver superat 60 crèdits i haver fet o fer simultàniament les pràctiques

Llengua en què s'imparteix: castellà català anglès

Universitat responsable: UB, UAB, URL, UdG

Equip docent

Coordinació: Anna Engel Rocamora

Departament: Cognició, Desenvolupament i Psicologia de l'Educació

Despatx: 3304

e-mail: anna.engel@ub.edu

Horari tutories: a convenir

Objectius formatius de l'assignatura

- Adquirir coneixements específics respecte de la temàtica del treball.
- Integar en el treball coneixements adquirits al llarg del màster.
- Cercar, seleccionar, organitzar i sintetitzar informació.
- Mostrar innovació i creativitat en el plantejament del treball.
- Redactar una memòria d'acord amb els cànons acadèmics i científics.
- Exposar oralment de manera organitzada, clara i fluïda el treball fet.
- Utilitzar adequadament recursos gràfics de suport al text i a l'exposició oral.
- Mostrar habilitats d'argumentació i rèplica davant de les qüestions plantejades per altres respecte del treball.
- Mostrar una actitud de compromís ètic i de responsabilitat professional.
- Mostrar una actitud responsable i compromesa al llarg de l'elaboració del propi treball.

Competències que hom pretén desenvolupar

Competències bàsiques

CB8 - Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

CB9 - Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions i els coneixements i raons últimes

que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
CB10 - Que els estudiants posseeixin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigida o autònoma.

Competències generals/transversals

CG0 - Parlar bé en públic.

CG1 - Capacitat per gestionar i reflexionar sobre coneixement i informació avançada en investigació i intervenció psicoeducativa.

CG2 - Capacitats relacionades amb l'ús funcional dels coneixements adquirits per al disseny d'intervencions educatives.

CG3 - Capacitats relacionades amb l'ús de metodologies, procediments i instruments d'investigació psicològica i educativa.

CG4 - Capacitats comunicatives i lingüístiques implicades en l'activitat acadèmica, científica i professional de la psicologia de l'educació.

CG5 - Capacitats personals i interpersonals per al treball en grups altament especialitzats i competitiu de composició multidisciplinària.

Competències específiques

CE1 - Capacitat per avaluar processos psicològics de desenvolupament i d'aprenentatge humà al llarg de la vida, en diferents contextos i circumstàncies.

CE3 - Capacitat per avaluar els processos psicològics implicats en les pràctiques educatives i per desenvolupar intervencions adreçades a la seva millora.

CE4 - Capacitat per generar nous coneixements sobre els processos d'aprenentatge de la comunicació i del llenguatge oral en contextos monolingües i multilingües .

Estructura i continguts de l'assignatura

Especialitat Intervenció Psicoeducativa

El TFM pot consistir en una de les següents opcions:

- a) l'anàlisi de la pràctica professional de la qual s'ha pogut participar durant el practicum i/o dels supòsits teòrics en què aquesta implícita o explícitament se sustenta;
- b) la proposta fonamentada d'algun/us element/s o aspecte/s de millora relacionat/s amb la pràctica professional de la qual s'ha participat durant les pràctiques professionals externes, justificant adequadament la seva necessitat;
- c) el disseny i/o avaluació d'una intervenció psicopedagògica o un programa de formació en el marc de les pràctiques professionals externes en les quals s'ha participat

En tots els casos, és necessari que el TFM impliqui als continguts del Màster per justificar l'anàlisi que s'elabori, així com les propostes que puguin realitzar-se, doncs l'essencial és que en qualsevol de les seves formes es mostri l'aprofitament dels aprenentatges del Màster.

Especialitat Recerca Psicoeducativa

Es proposa dues modalitats generals per realitzar el TFM modalitat recerca. La primera s'ha dissenyat per a aquells estudiants que s'orienten cap a la realització del Doctorat. La segona es dirigeix fonamentalment a aquells estudiants que, malgrat no voler seguir estudis de Doctorat, han volgut familiaritzar-se amb la pràctica de recerca psicoeducativa.

- a) TFM de recerca orientat al doctorat. En aquesta cas, el TFM ha de poder mostrar la capacitat de l'estudiant per proposar un problema de recerca i fer les previsions adequades per abordar-ho. En essència, es tractaria de

proposar un avantprojecte de tesi doctoral centrat en alguna de les línies proposades en l'apartat de continguts de la matèria de pràctiques

b) TFM de recerca finalista. El TFM dels estudiants el propòsit dels quals no és continuar amb l'elaboració d'un Projecte de Tesi Doctoral consistirà en:

- delimitació d'un tema, concepte o problema rellevant en l'àmbit de la línia i/o projecte de recerca en el si de la qual ha realitzat les Pràctiques de recerca;
- l'elaboració d'una revisió de treballs conceptuals i empírics elaborats al entorn d'un tema, concepte o problema, atenent als criteris de pertinència, autoritat, actualitat i rigor dels treballs per a la seva inclusió en la revisió.

Metodologia i activitats formatives

El practicum de intervenció constitueix el punt de partida i el bagatge obligat per elaborar el TFM de la Especialitat Intervenció Psicoeducativa. Amb el TFM es pretén que l'estudiant pugui transcendir lo realitzat en l'informe de pràctiques, basat fonamentalment en la descripció de les tasques d'intervenció dutes a terme en la institució i en la reflexió sobre el seu propi aprenentatge, i dur a terme un exercici en què utilitzi els coneixements adquirits en el màster per analitzar i, si escau proposar intervencions en l'àmbit de la intervenció psicoeducativa.

Les activitats orientades a l'elaboració del treball de fi de màster consistiran fonamentalment en la identificació dels referents teòrics que sustenten els plantejaments, estratègies i instruments d'intervenció psicopedagògica rellevants i característics de la institució (articles, llibres, documents elaborats per la institució o els seus professionals, etc.).

El treball realitzat en el practicum de recerca es plasma en l'elaboració d'un informe que constitueix el punt de partida i el bagatge obligat per elaborar el TFM e la Especialitat Recerca Psicoeducativa. En aquest es pretén que l'estudiant pugui transcendir el realitzat en el "informe de pràctiques", basat fonamentalment en la comprensió del marc teòric-conceptual, els problemes i els mètodes propis de la línia de recerca del MIPE en què ha realitzat les pràctiques, la descripció de les tasques de recerca en què ha participat i la reflexió sobre el grau en què els continguts del màster han resultat adequats per al seu compliment.

Per elaborar el TFM, l'estudiant comptarà amb la guia, suport i supervisió del mateix tutor que la la assignatura de pràctiques.

La Comissió de Coordinació del Màster decideix, en funció dels estudiants admesos en la defensa del TFM en cada període (febrer, juny), el nombre de tribunals i els dies assignats a cadascú. Un cop es tingui la llista d'admesos en la defensa de TFM, es fan públics el dia i l'hora reservats per a la presentació del treball de cada estudiant, l'assignació i els membres de cada tribunal, i també l'aula assignada. La Comissió fa arribar als membres de cada tribunal els TFM assignats i al president de cada tribunal l'acta amb els estudiants assignats.

Només els alumnes que presentin l'autorització de lectura signada pel seu tutor en les dates publicades (aproximadament un 10 dies abans de cada període de defensa) seran inclosos en la llista de convocats pel tribunal.

El tribunal està format per tres membres: president, vocal i secretari. Es nomenen també suplents per als tribunals establerts.

Avaluació

Avaluació continua

El TFM es presentarà i defensarà en acte públic davant un tribunal de tres professors del MIPE.

Prèviament a la defensa pública del treball, el tutor acadèmic de cadascun dels estudiants que han formalitzat la sol·licitud de presentar el TFM haurà de remetre al President del tribunal un breu informe valoratiu del treball en el qual es faci constar de forma explícita la seva autorització per a la defensa pública. L'informe podrà incloure una proposta raonada de qualificació (en una escala de 0 a 10) basada en les forteses i febleses, si escau, del treball realitzat per l'estudiant. En aquest cas, el President donarà a conèixer l'informe del tutor acadèmic als restants membres del tribunal una vegada finalitzada la presentació del treball i prèviament a la seva qualificació definitiva.

Amb la finalitat de detectar si un treball, per les seves característiques, no pot ser presentat i defensat en acte públic, tres dies abans de la constitució del tribunal els seus membres comunicaran al President si en la seva opinió hi ha algun treball que es trobi en aquesta situació. Quan existeixi acord unànim entre els vocals i el President, aquest ho comunicarà a l'estudiant, al seu tutor i a la Comissió coordinadora del MIPE, i el treball no podrà ser presentat en aquesta convocatòria.

L'estudiant realitzarà una exposició dels aspectes més rellevants del seu treball durant un temps màxim de 15 minuts, després de la qual cosa s'obrirà un període de preguntes i comentaris per part del tribunal. La intervenció de cadascun dels membres del tribunal tindrà una durada màxima de 5 minuts. L'estudiant podrà respondre als comentaris i preguntes del tribunal durant un temps màxim de 10 minuts.

Una vegada finalitzat l'acte, el President del tribunal aixecarà un acta de qualificació dels treballs presentats, la farà pública i la remetrà a la Comissió coordinadora del MIPE juntament amb els informes valoratius dels tutors acadèmics. La qualificació tindrà el mateix rang que la resta de les assignatures del MIPE (escala de 0 a 10). La qualificació dels treballs tindrà especialment en compte els següents aspectes: qualitat del contingut, estructura i organització, aspectes formals i presentació oral.

Re-avaluació

Ateses les característiques d'aquesta assignatura, només hi ha un tipus d'avaluació possible.

Avaluació única

Ateses les característiques d'aquesta assignatura, només hi ha un tipus d'avaluació possible.

L'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0, a criteri del professorat de l'assignatura, pot obtenir la menció de matrícula d'honor, tenint en compte que el nombre de matrícules d'honor no pot ser superior al 5% de l'alumnat matriculat en l'assignatura.

Els treballs de l'alumnat han de ser originals. La realització d'una prova o treball d'avaluació que suposi còpia o plagi es considerarà una irregularitat i com a tal serà qualificada amb un 0 (vegeu l'article 16.7 i l'annex de la Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges de la Universitat de Barcelona: <http://www.ub.edu/acad/noracad/avaluacio.pdf>).